

Drottning Blankas Gymnasieskola AB

2020-02-11

Ann-Marie.Viiala@academedia.se

1 (27)

Dnr 2019:5661

Beslut

---

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Drottning Blankas Gymnasieskola Varberg i
Varberg kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Drottning Blankas Gymnasieskola Varberg avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Drottning Blankas Gymnasieskola Varberg i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i låg utsträckning* skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar ett kontinuerligt systematiskt arbete där kunskapsresultat, samt värdegrundsarbetet kopplat till undervisningen, följs upp och analyseras över tid. Arbetet bör ligga till grund för skolans utvecklingsåtgärder och lärarna bör involveras i detta arbete.
- Att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag.

Undervisning

Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att se till att undervisningens innehåll och arbetsätt stimulerar och utmanar alla elever utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar *i flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna och övrig personal på skolan utvecklar arbetet med analys av elevernas bild av tryggheten och säkerställer att både det förebyggande arbetet och de insatser som sätts in relaterar till behoven.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges *i låg* utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt sammanställer och analyserar skillnader och avvikelser i kunskapsresultaten över tid och för diskussioner med lärarna utifrån dessa analyser, samt att utvecklingsinsatser baseras på vad som framkommer i analysen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **25 september 2020** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2019:5661) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr *i låg* utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn följer upp skolans resultat men att rektorn varken analyserar skolans kunskapsresultat eller värdegrundsarbete. Vidare framgår att rektorn i begränsad utsträckning ger lärarna organisatoriska förutsättningar för att kollegialt utveckla undervisningen och inte heller styr inriktningen för det kollegiala lärandet. Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete är även den begränsad.

Rektorn följer upp skolans resultat men analyserar inte skolans kunskapsresultat och värdegrundsarbete

Granskningen visar att rektorn följer upp skolans resultat kontinuerligt och att rektorn är aktiv och närvarande i den dagliga driften av skolan. Granskningen visar dock att det finns brister i rektorns analys av vad som ligger bakom skolans resultat. Avsaknaden av analys medför att rektorn inte kan besluta om, och genomföra utvecklingsåtgärder som har en tydlig koppling till skolans behov. Både av insänd dokumentation och av intervjuer framgår att det finns ett väl utvecklat system för uppföljning. Via elevenkäter följs trygghet, studiero, värdegrundsfrågor och undervisningens kvalitet upp. Uppföljning av genomströmning saknas. Lärarnas bedömningar av elevernas kunskapsutveckling under terminen och betyg samt resultaten av de nationella proven samlas också in. När det gäller rektorns uppföljning av elevernas kunskapsresultat så fokuserar den på tre nivåer, de som inte når kunskapskraven, de som riskerar att inte nå kunskapskraven och de som når kunskapskraven som minst ska uppnås. Resultaten av de nationella proven följs, enligt rektorn, upp med fokus på de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven som minst ska uppnås. Rektorn uppger att resultaten av de nationella proven, vid behov, diskuteras enskilt med berörd lärare. Lärare berättar att Skolinspektionens kontrollomrättning av proven leder till samtal med rektorn men att de som lärare också kan ta individuella initiativ för att diskutera resultaten med

rektorn. Rektorn berättar att diskrepansen mellan resultaten av de nationella proven och elevernas kursbetyg lyfts i slutet av läsåret. När det gäller undervisningens kvalitet så följs den som redan angetts, i huvudsak, upp genom elevenkäter, men rektorn beskriver dock en ambition att göra regelbundna lektionsbesök hos alla lärare, även om besöken i huvudsak är tänkta att riktas mot lärare och klasser i behov. Resultaten av undervisningskvaliteten följs sedan upp med lärarna under medarbetarsamtalen. Samtliga intervjuade ger en bild av en rektor som är synnerligen närvarande i såväl korridorer som i undervisningen i vissa klassrum. Rektorn berättar att denna dagliga kontakt med verksamheten ger honom en bra bild av verksamheten och dess behov. Granskningen visar dock att den del av undervisningen som är arbetsplatsförlagd för ett av skolans yrkesprogram till stor utövas på arbetsplatser vars verksamhet inte ger eleverna möjlighet att fördjupa sig i det valda hantverket. Skolan har visserligen valt att arbetsplatsförlägga moment kopplade till kundbemötande och återvinning vilket dock i slutänden innebär att oproportionerligt mycket undervisning fokuserar på två av tio punkter av det centrala innehållet i ämnet samtidigt som eleverna berövas möjligheten att få pröva och få arbetserfarenhet från det yrket de utbildar sig till.

Granskningen visar att det saknas en analys av vad som ligger bakom skolans insamlade resultat. När det gäller analys av resultaten så hänvisar rektorn, både i inskickat material och under intervju, till kvalitetsrapporten. Analysen i kvalitetsrapporten består till stor del av en redogörelse för insamlade siffror. Elevernas betygsresultat beskrivs i termer av framgångar på grund av att fler elever når examen och förändringen tillräknas tätare uppföljning, elevhälsoinsatser, engagerade lärare och omläsningsgrupper. Hur den tätare uppföljningen har påverkat elevernas undervisning, vilka elevhälsoinsatser som varit gynnande, eller varför eleverna behöver läsa om kurser och inte klarar dem första gången behandlas inte. Beskrivningen av analysen av resultaten på de nationella proven följer samma mönster. Enligt kvalitetsredovisningen skiljer sig resultaten av de nationella proven marginellt från tidigare år med undantag för ett ökat antal F i svenska 1. Det ökade antalet F i svenska 1 förklaras i kvalitetsrapporten bland annat av att skolan har elever med liten erfarenhet av det svenska språket. Redovisningen visar dock att skolan även haft nationella prov i kursen svenska som andraspråk 1 vilket talar emot att nyanlända elever är förklaringen till resultaten i kursen svenska 1. Samma kvalitetsrapport där förändringarna beskrivs som marginella har diagram som visar på att förändringarna av resultaten på de nationella proven i vissa fall är betydande, förändringarna är mellan 10-75 procent, beroende på vilket kursprov och betygssteg. Av nationell statistik framgår att läsåret 2018/19 fick hela 41,4 procent av eleverna högre kursbetyg än deras resultat på de nationella proven i engelska 5, även en stor andel av eleverna, 69,8 procent, fick ett högre kursbetyg än deras resultat på de nationella

proven i matematik 1a. Av Skolinspektionens omdömning av de nationella proven i engelska 5 framgår att för 9 av 33 elever så skiljer minst två betygssteg till elevernas fördel jämfört med omrättarens bedömning, 27 procent av eleverna har alltså fått avsevärt högre provbetyg än omdömningen. När det gäller utbildningens kvalitet så visar kvalitetsrapportens sammanställning av elevernas svar, avseende upplevd kvalitet i undervisningen, att resultaten det senaste året försvagats på 8 av 10 områden. Trots det konstaterar rektorn i rapporten under rubriken utvärdering, planering och genomförande av undervisningen att "elevernas upplevda kvalitet har totalt sett ökat."

Granskningen visar att de utvecklingsåtgärder som skolan genomför inom ramen för sina utvecklingsområden saknar tydlig koppling till skolans behov. De utvecklingsåtgärder som initierats på skolan bottenar i låg utsträckning i en analys av skolans resultat och behov, insatserna kopplas i flera fall till yttre faktorer som till exempel insatser som huvudmannen erbjuder. Rektorn beskriver att skolan nu har tre utvecklingsområden; studiero, betyg och bedömning samt ökad skolnärvaro, samtidigt visar skolans arbetsplan att skolan genomför ytterligare insatser. När det gäller studiero berättar rektorn om hur han följer upp de signaler som finns på gruppnivå och hur han både gjort klassrumsbesök och satt in stöttning hos enskilda lärare med behov. När det gäller övriga utvecklingsområden sammanfaller de och motiveras med insatser som huvudmannen erbjuder. Arbetsplanen som, enligt rektorn, ska beskriva mål och syfte med arbetet visar på samma otydliga koppling till verksamhetens behov och anledningen till att områdena valts. Vad det gäller anledningen till utvecklingsområdet bedömning och betygsättning så kommer området att behandlas under avsnittet med samma namn. Utvecklingsområdet närvaro är även det en gemensam satsning i samtliga huvudmannens skolor. Av skolans arbetsplan framgår att elever med hög frånvaro intervjuats och att orsakerna till hög frånvaro som framkommit är prov och inlämningar, schema, att undervisningen inte är tillräckligt motiverande, bristande bemötande från lärare och psykisk ohälsa. Rektorn berättar att skolans arbete från tidigare år inte fungerat tillfredsställande och att skolan nu bildat en grupp där han er en av tre personer som regelbundet följer upp alla elever med frånvaro och att skolan skickat brev till elever de inte lyckats komma i kontakt med. Rektorn ger också under intervju en egen förklaring till frånvaron om att elever åker på resor utan att meddela. Det går inte att utläsa av skolans kvalitetsrapport att den genomförda granskningen av orsaker till frånvaro lett till insatser, t.ex. så visar Skolinspektionens genomgång av schemalaggningsen att över hälften av klasserna har långa håltimmar på över två timmar, en grupp har till och med 6 timmars håltimme, två klasser har också skoldagar med endast en lektion. Även om det framkommit att rektorn följer upp skolans resultat så bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver

utveckla analys för att kunna besluta om, och genomföra utvecklingsåtgärder med tydlig koppling till skolans behov. Detta utvecklingsbehov beskrivs under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Rektorn ger begränsad ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete

Granskningen visar att skolans elever erbjudits flera föreläsningar kopplade till jämställdhetsfrågor men att rektorn inte bedriver ett systematiskt jämställdhetsarbete i syfte att säkerställa att både kvinnor och män har likvärdiga förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin utveckling. Av granskningen framgår att det sker punktinsatser med koppling till jämställdhet på skolan, i form av externa föreläsningar, men att dessa insatser är beroende av enskilda lärares initiativ och att det saknas ett systematiskt jämställdhetsarbete. Av utredningen framgår vidare att skolan inte följer upp hur undervisningens utformande påverkar mäns och kvinnors möjlighet att tillgodogöra sig utbildningen. Rektorn lyfter visserligen, i kvalitetsrapporten, att pojkars resultat stigit mer än flickornas resultat men konstaterar också att skillnaden i resultat i nuläget inte kan förklaras utifrån kön. Av kvalitetsrapporten och intervjuer framgår också att elevernas resultat följts upp på grundval av kön. Rektorn uppger i intervju att jämställdhetsarbetet inte varit huvudfokus på skolan. Av intervjuer med elever och lärare framgår att de tar upp jämställdhet inom undervisningen i flera kurser. Både lärare och elever nämner också olika föreläsare som har pratat om jämställdhet på skolan. En lärare berättar också hur hen startade ett projekt om maskulinitet utifrån att några elever uppfört sig olämpligt. Lärarna beskriver däremot att de inte arbetat systematiskt med hur undervisningen ser ut från ett jämställdhetsperspektiv.

Rektorn leder endast i begränsad utsträckning lärarnas lärande för att utveckla undervisningens kvalitet.

Granskningen visar att rektorn i begränsad utsträckning ger lärarna organisatoriska förutsättningar för att kollegialt utveckla undervisningen eller styr inriktningen för det kollegiala lärandet. Rektorn uppger att det finns tid avsatt för kollegial samverkan i och med att skolan har ett rullande schema där lärarna har tid för kollegial samverkan i arbetslagen under ledning av försteläraren var tredje vecka. Lärarna berättar dock att den gemensamma tid som avsätts för utveckling av undervisningen ofta försvinner till förmån för information och elevhälsoarbete. Både de intervjuade lärargrupperna uttrycker att den kollegiala samverkan som sker för att utveckla undervisningen sker på lärarnas egna informella initiativ. Skolinspektionens enkät från vårterminen 2019 visar att lärarna ger mycket låga betyg för sin möjlighet att samverka med kollegor vid

planerandet av undervisningen.¹ Både de intervjuade lärargrupperna och elevhälsan förefaller under intervjun förvånade ovetande av den bild av skolans utmaningar som speglas av den nationella statistiken som utredaren visar på men som också finns redovisas i skolans kvalitetsrapport.

Granskningen visar att rektorn ger en svag ledning till hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas. Det blir tydligt till exempel avseende lektionsstruktur. En intervjuad lärargrupp berättar att de tidigare arbetat gemensamt med lektionsstruktur medan en annan lärargrupp säger att arbetet med undervisningsstruktur inte är något påbud utan något som uppmuntras av rektorn. Ett annat område är auskultation där lärarna beskriver att de uppmannas att göra det men att förutsättningar i form av tid omöjliggör utförandet. Flera lärare uttrycker att de på grund av skolans storlek är ensamma lärare i sina ämnen och därför saknar kollegor att diskutera ämnesspecifika frågor med. Rektorn berättar att det finns viss mötestid avsatt för pedagogiska diskussioner där lärarnas behov styr innehållet i diskussionerna och nämner att lärarna i våras diskuterade sambedömning. Rektorn säger också att avtrycken av samverkan är svåra att mäta på kort sikt.

Av granskningen framkommer vidare att rektor till viss del tar ett ansvar för att alla nyanställda, obehöriga och behöriga, lärare introduceras i skolans uppdrag och förhållningssätt. Rektorn berättar att han brukar föra samtal med de nyanställda lärarna. Rektorn berättar också att det finns en del material elektroniskt som de nyanställda kan ta del av, men ingen färdig handbok. Av intervju med lärare framgår att det inte utses någon mentor för nyanställda per automatik utan att det är något som tillkommer på lärarnas egna initiativ. Lärarna svarar att det inte anställs obehöriga lärare på skolan men varken rektorn eller lärarna tycks under intervjuerna räkna skolans vikarier som nyanställda eller obehöriga i de här avseendena. Lärarna är eniga om att obehöriga lärare sambedömer med behöriga lärare vid betygsättning.

Granskningen visar att det skiljer sig mycket mellan lärarnas möjlighet att samverka med varandra och att lärarna tycks uppfatta att utvecklingen av det pedagogiska utvecklingsarbetet sker informellt och att ansvaret ligger hos respektive lärare. Lärarna beskriver gemensamma utvecklingsåtgärder mer som rekommendationer än som

---

¹ Skolenkäten våren 2019, <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/>

påbud. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn i högre grad styr både vilka frågor som ska behandlas och möjliggör för ett kollegialt arbete rent schematekniskt, vilket beskrivs mer nedan under avsnittet Identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn utvecklar ett kontinuerligt systematiskt arbete där kunskapsresultat, samt värdegrundsarbetet kopplat till undervisningen, följs upp och analyseras över tid. Arbetet bör ligga till grund för skolans utvecklingsåtgärder och lärarna bör involveras i detta arbete.
- Att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn på Drottning Blankas gymnasium i Varberg visserligen följer upp skolans resultat men att det finns brister i analysen av skolans kunskapsresultat och värdegrundsarbete. Granskningen visar även att rektor inte leder det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag, även om det framgår att lärare får individuell handledning.

Rektor analyserar inte skolans kunskaps- och värdegrundsresultat

Granskningen visar att rektorn följer upp undervisningen genom enkäter, gör lektionsbesök och handleder vissa lärare individuellt men att de generella insatser för gemensamma förhållningsätt kring undervisningen som görs bygger på vad huvudmannen erbjuder snarare än påvisade behov. Av intervjuer med rektorn, personal i elevhälsan och lärare framkommer att fokus för uppföljningar är de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Trots att rektorns insamlade uppgifter visar på stora skillnader jämfört med tidigare år och vid jämförelse mot riket avseende såväl betygsättning och resultat på nationella prov, studiero, trygghet, undervisningskvalitet, rätt till stöd osv så saknas en analys av

orsakerna till både resultat och förändringar². Avsaknaden av analys medför att rektor inte kan besluta om, och genomföra välövervägda utvecklingsåtgärder.

Enligt skollagen³ ansvarar rektorn för att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete så bör rektorn:

- tillsammans med personalen och utifrån uppföljningen analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen,
- analysera om orsakerna framgår tydligt eller om ytterligare uppföljning eller utvärdering behöver genomföras, samt
- utifrån analysen identifiera utvecklingsområden tillsammans med personalen och därefter besluta vilka insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att följa upp och analysera kunskapsresultat på grupp- och skolnivå, samt att involvera skolans lärare i det arbetet. Rektorn bör vidare sammanställa enhetens resultat så att det finns underlag som visar hur förutsättningarna för, och genomförandet, av utbildningen påverkat måluppfyllelsen. Uppgifter om undervisningens genomförande, elevernas resultat och förutsättningar för genomförande som inhämtats i uppföljningen måste analyseras. En analys innebär exempelvis att bryta ner resultatet och studera skillnader och variationer mellan olika elevgrupper och klasser, ämnen och målområden. Även här ska de nationella målen och kraven i styrdokumentet stå i fokus. Ett ytterligare steg i analysen är att försöka identifiera möjliga orsaker (orsaksanalys) till vad låg måluppfyllelse hos eleverna eller problem i undervisningens genomförande beror på. Rektorn fattar utifrån detta beslut om de insatser som ska genomföras. Beslutet behöver fattas utifrån enhetens gemensamma analys och bedömning av vad som ska utvecklas under till exempel det närmaste året men även sett över en längre

---

² Se Kvalitetsrapport DBGY Varberg 2018/2019

³ 4kap. 4§ skollagen (2010:800)

tidsperiod. På så sätt blir behoven väl förankrade i organisationen och möjligheterna ökar för utvecklingsarbetet att bli en del av det dagliga arbetet⁴. Därtill behöver rektor skapa strukturer för att följa upp och analysera värdegrundsarbetet på skolan, detta för att säkerställa att värdegrundsperspektiven genomsyrar undervisningen. Rektor behöver även inkludera lärare och elever i det uppföljnings- och analysarbetet.

Rektorns pedagogiska ledning och organisation är otydlig

Granskningen visar att rektorn i begränsad utsträckning skapat utrymme för lärare att samverka för att utveckla undervisningen. Det framgår också att rektorn i begränsad utsträckning styr inriktningen för det pedagogiska arbetet på skolan.

Enligt skollagen⁵ ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att samverka mellan lärare i olika kurser kommer till stånd och att lärare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter, att kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap samt att lära av varandra för att utveckla utbildningen⁶.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att organisera arbetet så att lärarna regelbundet kan samverka med varandra, då detta är en viktig förutsättning för lärares professionella utveckling och lärande⁷. Fokus för samverkan bör ligga på undervisningen och elevernas lärande. För att det kollegiala samarbetet och lärandet ska få effekt bör det inte vara alltför generellt, utan inriktas mot specifika syften. Lärarna bör få möjlighet att utveckla nya och alternativa upplägg och undervisningsmetoder⁸. För att det ska uppstå en påverkan från det kollegiala samarbetet och lärandet på undervisningen och elevers lärande spelar rektorn en

---

⁴ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2012:98) Systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet, s. 26, 31-34, 47-48.

⁵ 2kap. 9§ skollagen (2010:800)

⁶ Läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 2.6 Rektorns ansvar

⁷ www.skolverket.se, se flik Skolutveckling samt flik Forskning och utvärderingar

⁸ Håkansson, J. & Sundberg, D. (2016) Utmärkt skolutveckling: Forskning om skolförbättring och måluppfyllelse, Stockholm: Natur & Kultur, s 105f, 210ff

avgörande roll genom att det är rektorn som ska etablera formerna för det kollegiala samarbetet. Rektorn bör också säkerställa att samverkan verkligen sker och på ett strukturerat sätt följa upp att arbetet ger önskvärd effekt i undervisningen. På samma sätt bör rektorn se till skolans arbets- och förhållningssätt diskuteras och försäkra sig om att dessa är tydliga och tillämpas av alla lärare.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter,

Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas

ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4

Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen till viss del är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare genomförs undervisningen så att eleverna ges möjlighet att vara delaktiga i sitt eget lärande. Däremot stimulerar och utmanar undervisningen endast till viss del eleverna utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar.

Undervisningen är till viss del målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Av Skolinspektionens granskning framgår att undervisningen i flera fall är varierad och stimulerande för eleverna. Av både intervjuer och i observationer framgår att lärarna i flera undervisningssituationer på ett välbalanserat sätt växlar mellan arbetsformer och arbetsuppgifter. Elever berättar dock att variationen i undervisningen är avhängig läraren och kursen. Eleverna berättar vidare om hur de inom vissa kurser förväntas arbeta med en och samma uppgift under längre perioder. Skolinspektionen observerar lektioner med en intresseväckande introduktion men även lektioner där sådan introduktion saknas. Skolinspektionen observerar lektioner med varierande och stimulerande undervisning, men också lektioner med mindre variation där eleverna exempelvis bara förväntas arbeta vidare med uppgifter från tidigare lektioner och lektioner med undervisning som inte fångar elevernas uppmärksamhet och engagemang. Skolinspektionen observerar vid flera lektioner exempel på en välbalanserad undervisning med variation mellan teori och praktik där eleverna ges

möjlighet att omsätta sitt lärande i praktik. Skolinspektionen observerar vid de tillfällena hur eleverna erbjuds återkoppling och strategier samtidigt som de utmanas till att reflektera över hur de kan utveckla sitt arbete ytterligare. Lektionsobservationer visar vidare att eleverna vid ett flertal tillfällen upprätthåller ett engagemang under hela lektionen men visar också exempel på det omvända.

Skolinspektionens granskning visar flera fall där undervisningen är strukturerad och har ett sammanhängande logiskt flöde. Granskningen visar vidare att lärarna vanligtvis ger en tydlig förklaring till vad lektionens syfte är. Elever berättar att majoriteten av lärarna är bra på att tydliggöra undervisningens innehåll i förhållande till kursplanerna. Av intervjuer framgår vidare att eleverna för det mesta vet vad de ska göra och vad de ska lära sig. Av Skolinspektionens observationer framgår att flera av lärarna har en genomtänkt struktur på lektionen med en tydlig introduktion och genomförande. Däremot är det mindre vanligt att lärarna har en uppföljande avslutning på lektionen. Observationer visar till exempel att det är vanligt att lektionen avslutas genom att lärarna tackar för dagen och i några fall meddelar vad de ska arbeta med nästa gång. Vid ett tillfälle observerar Skolinspektionen hur en lärare låter eleverna få reflektera över vad de lärt sig och sätter in den kunskapen i relation till kommande lektion.

Undervisningen stimulerar och utmanar till viss del eleverna utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar

Granskningen visar att medan vissa lärare utformar en undervisning för att utmana elevers vilja att lära så fokuserar andra lärare på att eleverna ska få ett godkänt betyg. Av intervjuer med lärare, elever och rektor framgår ett fokus på att eleverna ska nå kunskapskraven för godkänt och inte att eleverna ska nå längre än så. När Skolinspektionens utredare frågar lärare hur de förmedlar att de har höga förväntningar på elever så svarar en lärare att det måste få ta tid att bygga relationer med eleverna och att elever behöver starta på nytt på skolan om de haft F tidigare. En elev hänvisar till att intresset kommer från att hen själv, hen är intresserad av det område som utbildningen handlar om. En elev berättar om en lärare som återkommande visar på vad eleverna har lärt sig och därmed lyckas skapa ett intresse för undervisningen. Skolinspektionen observerar både lektioner där elever tycks ha svårt att upprätthålla motivationen till arbetet och lektioner där det är tydligt att läraren arbetar med att stimulera och motivera eleverna. Skolinspektionen ser exempel på lärare som samtalar med eleverna och erbjuder eleverna möjlighet att reflektera kring hur de kommit fram till sitt resultat, lärare som kommer med förslag på alternativa strategier för hur eleverna kan lära sig något och lärare som sporrar eleverna att utveckla sitt lärande och sina ansträngningar för att nå längre. Skolinspektionen ser också exempel på lektioner där den planerade undervisningen i

lägre grad motiverar eleverna och lektioner där elever förväntas arbeta självständigt med uppgifter som inte engagerar, vilket exempelvis visar sig genom att eleverna ägnar sig åt annat än det lektionen är tänkt för samt går ut och in ur klassrummet under pågående lektion.

Granskningen visar på undervisning som i låg utsträckning anpassas till den aktuella elevgruppens behov och förutsättningar och i stället anpassas för att eleverna ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Elever ger i intervju bilden av att lärare anpassar undervisningen till elevgrupperna och att den är lagom svår, några elever berättar exempelvis om att lärarna håller genomgångar på olika nivåer. Samtidigt berättar en elev om hur hen varit med om att undervisningen inte alls anpassats efter elevernas behov och att skolan därför, i det fallet, fått förlänga undervisningen med ytterligare två år. Elever beskriver hur det skiljer sig åt mellan olika lärare men säger att de upplever att lärarna försöker hjälpa alla även om det skiljer sig avseende hur de hinner med alla elever. En elev beskriver att alla ska med på tåget i undervisningen. En elev berättar om att den upplever den önskade att undervisningen skulle komma framåt snabbare istället för att upprepa sig hela tiden. Elever berättar om möjligheten att kontakta lärarna utanför lektionstid om de behöver extra stöd som t.ex. att redovisa i en mindre grupp. Elever berättar att elever som ligger långt framme kunskapsmässigt endast får mer utmanade uppgifter i ett fåtal kurser. Elever beskriver också hur alla elever arbetar med samma uppgifter och hur elever som snabbt blir klara får arbeta med uppgifter från andra kurser. Elevernas bild stöds av resultaten på skolenkäten⁹ där få elever anser att de kan få svårare uppgifter. Lärare berättar att de har dialog både formellt och informellt om behov av anpassning och exemplifierar kring arbetet för att få eleverna att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Skolledningens arbete och uppföljning fokuserar, som tidigare nämnts, på att eleverna ska nå kunskapskraven för E och belyser inte elevernas möjligheter att nå så långt som möjligt.

Eftersom det finns stora skillnader mellan hur lärarna anpassar undervisningen utifrån den aktuella elevgruppens behov och förutsättningar så bedömer Skolinspektionen att

---

⁹ Skolenkäten våren 2019. <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/>

rektorn behöver ta ansvar för att lärarna utvecklar denna aspekt av undervisningen. Detta beskrivs nedan under avsnittet ”identifierat utvecklingsområde”.

Undervisningen genomförs så att eleverna till viss del ges möjlighet att vara delaktiga i sitt eget lärande

Skolinspektionens granskning visar att lärarna på olika sätt arbetar med elevernas förmåga att ta ansvar för sitt eget lärande. Flera observationer visar att lärarna till exempel arbetar med att ställa intresseväckande frågor samt låter eleverna använda olika metoder för att resonera och diskutera i klassrummet. Vissa lärare skapar också lärsituationer genom att dela eleverna i nya grupper där eleverna får olika roller och uppgifter. De lärarna lyckas på så sätt skapa lärsituationer där eleverna aktivt lära ut, bidrar med egen kunskap inom en ny gruppkonstellation och får respons av sina gruppkamrater. Ett sådant exempel är när elever förbereder sina respektive guidningar som de senare ska hålla för övriga gruppen under en skolresa tillsammans med en annan elev och ytterligare ett exempel är när elever håller individuellt anpassade träningsprogram för sina kamrater.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna till viss del ger eleverna inflytande i undervisningen. Några lärare berättar att de låter eleverna utvärdera undervisningen, även om det sker olika ofta och i olika former. En lärare säger att eleverna inte har tillräcklig kompetens för att planera sin utbildning och att den styrs av styrdokumentet. Lärare berättar även att alla lärare utvärderas av eleverna genom elevenkäten och att resultaten av de utvärderingarna behandlas under lärarnas medarbetarsamtal. Elever beskriver i intervju en närhet till rektorn och att de genom att prata med sina mentorer kan lyfta behov av förändring i undervisningen till rektorn. Av Skolinspektionens enkäter¹⁰ framkommer att eleverna upplever sitt inflytande över sin skolmiljö och hur de ska utföra skolarbetet på samma nivå som riksnittet och marginellt lägre än riksnittet avseende sitt inflytande över undervisningens innehåll. Skolinspektionen observerar också exempel på hur eleverna,

---

¹⁰ Skolenkäten våren 2019. <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/>

i vissa kurser, görs delaktiga i utformningen av undervisningen genom att de får välja inriktning och utformning av sina arbeten.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att se till att undervisningens innehåll och arbetssätt stimulerar och utmanar alla elever utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar.

Granskningen visar att skolans arbete med att anpassa undervisningen utifrån den enskilda elevens behov och förutsättningar behöver utvecklas. Även om granskningen visar att undervisningen i vissa delar genomförs så att den är anpassad efter olika individer och deras förutsättningar framkommer ändå ett behov av att ytterligare utveckla undervisningen så att den stimulerar både elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling och elever i behov av mer stöd.

Av skollagen¹¹ framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Även Skolverket drar, i sin rapport kring högpresterande elever, slutsatsen att skolan behöver uppmuntra elever och främja elevernas motivation genom att låta dem arbeta med ett innehåll på en lämplig nivå så att eleverna ges möjlighet att nå längre i sitt lärande. Skolinspektionens granskning av stöd och stimulans i klassrummet lyfter fram vikten av att elever bli utmanade och stimulerade utifrån sina egna behov. Elever som inte blir det riskerar att bli omotiverade, uttråkade och ibland stökiga.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärare med stöd av specialpedagog och under ledning av rektorn utvecklar undervisningen så att den blir stimulerande och utvecklande för alla elever i alla ämnen. Lärare behöver ta reda på elevernas förståelse, förutsättningar och behov och planera undervisningens innehåll och arbetssätt så att alla elever möts upp på sin nivå. Förslagsvis kan arbetet inledas med en inventering av vilka former för anpassad undervisning och uppgifter som en del

---

¹¹ 3 kap.2§ skollagen (2010:800)

lärare redan arbetar med. I utvecklingsarbetet bör lärarna överväga att utveckla uppgifter som kan fördjupas och genomföras utan att det finns ett "tak". Ett annat sätt att utmana eleverna är att erbjuda en större variation av uppgifter att välja mellan. Det är av betydelse att alla elever får arbeta med uppgifter utifrån sin nivå och att extra uppgifter för elever som snabbt blir klara är av fördjupande karaktär, snarare än upprepande.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar *i flera delar* så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan arbetar systematiskt med studieron. Däremot visar granskningen att skolans arbete med trygghet och de insatser som sätts in inte i tillräcklig utsträckning är förankrad i den bild av verksamheten som eleverna ger.

Skolans arbete med att skapa trygghet

Skolinspektionens granskning visar att det till viss del finns ett medvetet och kontinuerligt arbete med att skapa trygghet i skolan så att respekten för allas lika värde förstärks. Av utredningen framkommer att skolan arbetar systematiskt med att skapa sig en bild av tryggheten på skolan genom en elevenkät riktad till samtliga elever. Rektorn berättar bland annat att mentorerna intervjuar eleverna om resultaten i enkäten och rapporterar tillbaka till rektorn. Utredningen visar dock att den insamlade informationen inte återspeglas i skolans analys och insatser. Elevsvaren från skolans elevenkät som redovisas i kvalitetsrapporten visar att eleverna upplever att de i lägre grad än tidigare har förtroende för att lärare skulle ingripa vid kränkningar eller att personal skulle ingripa om någon blir illa behandlad. Skolinspektionens skolenkät visar även att skolan ligger väldigt lågt avseende trygghet jämfört med övriga

deltagande skolor i riket¹². Elever berättar under intervjuerna att de är trygga men eleverna beskriver också platser som de undviker, situationer som ofta uppkommer som känns otrygga och att det finns personer de gärna undviker. Två elever nämner att receptionen är trygg för att där alltid finns folk och att de ser allt. I skolans arbetsplan anges inte trygghet som ett fokusområde men i metoderna som ska användas för att hantera fokusområdena nämns trygghet i samband med fokusområdet studiero. Av arbetsplanen framgår vidare att skolan ska arbeta med mindre insatser som t.ex. frukost och större insatser som Resiliens¹³ för att komma till rätta med trygghet och studiero på skolan. Lärarna berättar att eleverna är trygga, men hänvisar till att saker kan hända på nätet. Lärarna ger motsvarande bild av att eleverna är trygga i Skolinspektionens enkät¹⁴. Lärare hänvisar i intervju till tillfällen då pojkar varit otrevliga mot flickor som gjort att en lärare startade ett projekt kring maskulinitet. De nämner också att de också haft Hampus Nessvold¹⁵ som föreläst om mansrollen. De negativa siffrorna i Skolinspektionens elevenkät förklaras i intervju med lärare av konflikter på ett program förra året. Elevhälsan berättar att rektorn hållit ett föredrag om trygghet på nätet och att skolan erbjudit frukost på morgonen under hösten.

---

¹² Skolenkäten våren 2019. <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/> Av enkäten med elevsvar för årskurs 2 framkommer att de sammanlagda medelvärdet för enkätens tre frågor om trygghet: i min skola finns det elever jag är rädd för, i min skola finns det personal jag är rädd för, jag känner mig trygg i skolan: är 7,4 för skolan jämfört med 8,2 för riket vilket placerar skolan bland de lägsta 15 procenten av de skolor som deltagit i undersökningen. Ännu lägre blir siffrorna för trygghet för flickor då de granskas utifrån kön där sammanlagda medelvärdet för enkätens tre frågor om trygghet är 7,1 jämfört med 8,0 i riket.

¹³ Ett utbildningsprojekt initierat av huvudmannen för att, enligt rektorn, skapa motståndskraft mot motgångar hos elever.

¹⁴ Skolenkäten våren 2019. <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/> Av enkäten med svar från pedagogerna framkommer att det sammanlagda medelvärdet är 8,4 på skolan att jämföras med 8,2 i riket. Enkätens tre frågor om trygghet löd: det är en trygg miljö för eleverna på skolan, de sociala relationerna mellan lärare och elever är goda och På den här skolan känner sig eleverna trygga.

¹⁵ Författare till boken "Ta det som en man"

Skolan arbetar samlat för att skapa studiero

Granskningen visar att skolan arbetar samlat för att skapa en skolmiljö som präglas av studiero. Av utredningen framkommer att skolan följer upp studieron både genom egna enkäter och genom att följa resultaten från Skolinspektionens skolenkät. Det framgår också att arbetet med studiero är ett av skolans fokusområden. Rektorn berättar att mentorerna diskuterar resultaten av enkäterna med eleverna och att rektorn pratar med mentorerna. Rektorn berättar att han följer upp studieron för respektive elevgrupp utifrån enkäterna, bryter ner resultaten och pratar med respektive lärare och elevhälsan och att han sätter in riktade resurser för de grupper där behov finns. Rektorn beskriver hur skolan någon gång löst en konflikt i en elevgrupp med hjälp av insatser från elevhälsan och hur lärare andra gånger fått utbildning för att komma till rätta med studieron. Lärare och elever berättar också om vissa oroliga klasser där det införts fasta sittplatser och rektorsbesök. Av skolinspektionens enkät¹⁶ framgår att eleverna värderat studieron som mycket låg. Anmärkningsvärt är att rektorn i sin kvalitetsrapport beskriver skillnaden mellan skolans resultat och övriga riket som marginell. De intervjuade eleverna ger en positiv bild av studieron och även om de berättar om störningsmoment anger de att de har studiero på flertalet lektioner. Elever berättar också om att störningsmomenten oftast inte präglar hela lektioner utan delar och slutet på lektioner. Elever uppger att störningsmomenten hänger samman med bristande motivation för arbetsmoment och att elever blivit klara. Elever berättar att det som stör studieron är att elever spelar på sina datorer, elever med fasta sittplatser som skriker till varandra över klassrummet och elever som lämnar klassrummet och hur elever utanför klassrummet skriker och väsnas med sina skåp.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

---

¹⁶ Skolenkäten våren 2019. <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/> Av enkäten med elevsvar för årskurs 2 framkommer att de sammanlagda medelvärdet för enkätens tre frågor om studiero är 5,2 för skolan jämfört med 6,0 för riket vilket placerar skolan bland de lägsta 20 procenten av de skolor som deltagit i undersökningen.

- Att rektorn tillsammans med lärarna och övrig personal på skolan utvecklar arbetet med analys av elevernas bild av tryggheten och säkerställer att både det förebyggande arbetet och de insatser som sätts in relaterar till behoven.

Granskningen visar att åtgärderna för att skapa trygghet på Drottning Blankas gymnasieskola i Varberg inte i tillräcklig utsträckning är förankrat i resultatet av de uppföljningar som skolan genomför. Det saknas därmed förutsättningar för att alla elever ska kunna utföra sitt skolarbete i en trygg och lugn miljö.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. Trygghet i skolan är inte bara ett mål i sig, utan också en förutsättning för att eleverna ska inhämta och utveckla nödvändiga kunskaper och värden.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn säkerställer att det bedrivs ett målinriktat arbete med insatser för att öka elevernas trygghet såväl inom som mellan program. I detta bör ingå att analysera resultaten av genomförd kartläggning om tryggheten på skolan samman med personalen på skolan för att skapa en gemensam bild av skolans utmaningar. Det bör även ingå att sätta in förebyggande och trygghetsskapande åtgärder utifrån den bild som framkommer av undersökningarna.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25 a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i *låg utsträckning*.

Den sammanfattande bedömningen är att det saknas förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sin betygssättning. Vidare framgår att rektorn inte följer upp om lärarnas bedömning och betygssättning är likvärdig.

Granskningen visar att lärarna inte ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning i syfte att verka för likvärdighet. Utredningen visar att det, förutom en kurs som nyligen inletts, saknas ett arbete kring att skapa en likvärdig bedömning på skolan men också att det varierar mellan olika ämnen hur förutsättningarna för samverkan och bedömningsdiskussioner är. I vissa ämnen beskriver lärarna en möjlighet att sambedöma med kollegor medan andra lärare uttrycker att de är ensamma om att undervisa i ett ämne, ytterligare andra lärare berättar att de har kollegor i sina ämnen men att de inte samverkar kring bedömning. Granskningen visar

även att det saknas fasta strukturer kring sambedomning avseende t.ex. tider, deltagande och lokaler och att lärarna själva bedömer om de ska använda annat bedömningsstöd än de nationella proven. Lärare beskriver hur det skiljer sig mellan deras möjligheter att samverka med varandra och hur initiativet tycks ligga hos lärare och avgöras av schemamöjligheter. Medan några lärare berättar om hur de kan bedöma elever samman så berättar andra att de inte samverkar med sina ämneskollegor kring nationella prov eller att de saknar kollegor i sina ämnen. Av lärarintervjuerna framkommer också att lärare inte är medvetna om att det finns stora skillnader mellan betygsnivån på skolan och resultaten av de nationella proven. Två lärare säger att rektorn pratar direkt med de lärare där det skiljer sig mycket avseende Skolinspektionens omdöming av de nationella proven¹⁷. En lärare säger att hen minns att skillnad mellan betyg och nationella prov påtalats för många år sedan men att det inte ser likadant nu då det inte är samma skillnad. De exempel som lärarna ger kring diskussioner om likvärdighet är kopplade till den kurs de går nu. Rektorn uppger att han analyserat betygsavvikelse men att kursen inte är kopplad till avvikelser. Rektorn nämner också att han samtalat om bedöming under hela året och bland annat diskuterat tolkning av värdeord men att lärarna kanske inte uppfattat att det handlat om bedöming. Rektorn uppger att arbetet med att skapa en likvärdig bedöming nu utgörs av den kurs som genomförs och öppnar för att den kursen kommer att belysa vilka områden de behöver utveckla.

Rektorns analys av betygssättningen behöver förbättras

Granskningen visar att rektorn inte följer upp om lärarnas bedöming och betygssättning är likvärdig. Granskningen visar att elevernas kunskapsutveckling följs upp med ett ensidigt fokus på om eleverna når kraven som minst ska uppnås men inte avseende de högre betygsstegen. Avvikelse i betyg och nationella prov uppmärksammas endast vid de fall där eleverna riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Rektorn berättar att han diskuterar avvikelser i de nationella proven direkt med berörda lärare. Rektorn säger att han alltid analyserar avvikelser i

---

¹⁷ Skolinspektionen samlar varje år in ett stort antal bedömda elevlösningar på utvalda delprov från de nationella proven. Proven avidentifieras och bedöms sedan på nytt av ämnesbehöriga och erfarna lärare som rekryterats på uppdrag av Skolinspektionen. Syftet med omdömingen är att främja en likvärdig bedöming av proven och resultaten är ett av underlagen som Skolinspektionen granskar inför tillsyn och granskning av skolenheter och huvudmän.

betyg, samtidigt berättar han att endast funnit ett fall där betygsättningen avvek då en lärare satte alltför låga betyg. Rektorn skriver i informationsinhämtningen inför Skolinspektionens granskning att han bedömer att lärarnas bedömning och betygsättning är rättssäker. I kvalitetsrapporten skriver rektorn att höjda resultat visar att skolans processer för utvecklingen i rätt riktning men problematiserar inte kring de stora skillnaderna mellan provresultat och betyg eller skillnaden mellan resultaten av de nationella proven rättade på skolan och de som blivit kontrollomrättade. Lärarna berättar att de är ensamma om sin bedömning och att ledningen inte har insyn i hur de arbetar, de nämner att de enda gångerna de behöver förklara hur de tänker kring betygsättning är om de sätter F på en elev eftersom rektorn i de fallen behöver kunna förklara betyget för föräldrar. Rektorn berättar också att elevernas kunskapsutveckling följs upp i samband med skolans kvalitetsrapport och att samtliga betyg redovisas. Det som framgår av kvalitetsredovisningen är dock endast en uppräknig av genomsnittlig betygspoäng. Eftersom lärarna beskriver att de är ensamma i sin betygsättning och att rektorn endast involveras då de sätter betyget F så bedömer Skolinspektionen bedömer därför att det finns ett utvecklingsbehov, vilket beskrivs mer utförligt nedan under avsnittet Identifierat utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt sammanställer och analyserar skillnader och avvikelser i kunskapsresultaten över tid och för diskussioner med lärarna utifrån dessa analyser, samt att utvecklingsinsatser baseras på vad som framkommer i analysen.

Granskningen visar att rektorn inte följer upp om lärarnas bedömning och betygsättning är likvärdig. Granskningen visar vidare att elevernas kunskapsutveckling följs upp med ett ensidigt fokus på om eleverna når kraven som minst ska uppnås men inte avseende de högre betygsstegen. Vidare visar den på ett ensidigt fokus på om eleverna når kunskapskraven som minst ska uppnås.

Enligt skollagen¹⁸ ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med lag och författning. Skolinspektionens rapport om likvärdighet och kvalitet i skolors betygssättning, visar att rektorer behöver ta ett större ansvar för bland annat arbetet med utvärdering och analys av bedömning och betygssättning. I rapporten lyfts fram att det är vanligt att både rektorer och lärare uppger att rektorn litar på lärarna när det kommer till betygssättning¹⁹.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn inleder ett utvecklingsarbete för att på ett systematiskt sätt kunna identifiera och analysera eventuella skillnader i betyg mellan årskurser, program samt mellan resultat på nationella ämnesprov och betyg. Rektorn har i sin chefsroll ett uppdrag att söka svar på möjliga orsaker till eventuella avvikelser i betygen inom skolan som helhet. Rektorns ansvar omfattar kontroll av bedömning och betygssättning, men också att det finns en organisation på skolan som möjliggör detta arbetet. För att kunna göra analyser behöver rektorn se till att det finns förutsättningar för att sammanställa betyg och nationella provbetyg som underlag för ändamålsenliga och fördjupade analyser av resultaten²⁰. Sådana förutsättningar behöver även finnas för uppföljningen av det arbetsplatsförlagda lärandet. Det kan exempelvis handla om att det finns rutiner för bedömning av det arbetsplatsförlagda lärandet och att rektorn ger möjligheter för läraren att ha kontakt med eleven och handledaren under det arbetsplatsförlagda lärandet. Förutom att skapa möjligheter för lärarna, behöver rektorn själv bidra och ge stöd i diskussionerna. Rektorn bör diskutera upptäckta avvikelser med lärarna och tillsammans komma fram till vad det i praktiken innebär för skolans arbete och hur arbetssätt kan förändras för att utjämna eventuella skillnader.

---

¹⁸ 3 kap. 14§ skollagen (2010:800).

¹⁹ Skolinspektionen (rapport 2014:8) Uppenbara risker för felaktiga betyg: En kort rapport om likvärdighet och kvalitet i skolors betygssättning.

²⁰ Skolverket allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2018:247), Betyg och betygssättning, s. 43 f.

Rektorn på Drottning Blankas gymnasieskola behöver alltså organisera analysarbetet och leda diskussioner med lärarna för att kunna ta ett samlat ansvar för att bedömning och betygssättning är likvärdiga och håller god kvalitet.

På Skolinspektionens vägnar

X Anne-Charlotte Ramsthaler

Beslutsfattare
Signerat av: Anne-Charlotte Ramsthaler

X Henrik Fredriksson

Föredragande
Signerat av: Henrik Fredriksson

I handläggningen av ärendet har även utredare Davor Zovko medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

---

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 2 oktober 2019 och den 4 oktober 2019. Besöket genomfördes av Henrik Fredriksson och Davor Zovko.

Drottning Blankas gymnasium i Varberg är en fristående gymnasieskola i Drottning Blanka koncernen som ingår i Academedia. Drottning Blankas gymnasium i Varberg hade vid Skolinspektionens tillsyn 223 elever.

På skolan finns hantverksprogrammet, hotell och turismprogrammet, vård och omsorgsprogrammet, samhällsvetenskapliga programmet och introduktionsprogram. Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor.